СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 219. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 7-го листопаду 1946. No. 219. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, November 7, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

РЕПУБЛИКАНСЬКА ПАРТІЯ ЗДОБУЛА БІЛЬШІСТЬ В ПАЛАТІ ПРИ ВИБОРАХ

При виборах у вівторок 5 листопаду Републиканська Партія здобула домінуюче становище у вашингтонськім конгресі. На підставі звітів, призбираних пресовими агенціями до 8 год. ранку в середу 6 листопаду, можна ствердити, що републиканці вибрали більшість конгресменів, отже будуть мати під своєю контролею палату репрезентантів. Не є виключене, що вони теж можуть осягнути як не більшість, то рівне число голосів у сенаті. У такий спосіб адміністрація президента Трумана стріне сильну опозицію збоку републиканців в найближчому конгресі, який збереться на наради в січні 1947 році.

У цифрах склад нового конгресу представляється у вище згаданім часі так: в сенаті демократів є 40, републиканців 44, нерішений ще вибір 12 сенаторів. Усіх сенаторів має бути 96, а до більшости треба 49 голосів. У палаті репрезентантів є вибраних демократів 160, републиканців 180, один з Американської Партії Праці, нерішений вибір 88. Усіх репрезентантів має бути 425, до більшости треба 218 голосів.

ЗАМІТНІ ВИСЛІДИ ПРИ ВИБОРАХ.

Найзамітнішою подією при виборах є перевибір нюйорського губернатора Тамеса Е. Дюя такою подавляючою більшістю голосів, що він приспорив ще побіду і для інших кандидатів Републиканської Партії. Дюї здобув більшість около 700,000 голосів, а з ним перейшов кандидат на сенатора Ирвинґ М. Айвес більшістю 250,000. Кандидат Демократичної Партії на сенатора, загально знаний у світі бувший ґубернатор Герберт Г. Лімен, потерпів поразку в користь Айвеса.

У місті Ню Йорку так звана Американська Партія Праці виявила силу в тому, що переперла двох своїх кандидатів до конґресу. Найзамітнішою перемогою є перемога конгресмена Віта Маркантонія, який наділі є комуністом, хоч вже шостий раз кандидував з Демократичної Партії. Другий переможець А.П.П. є Клейтон Павел. У Пенсилвенії здобули назад контролю републиканці, а також здобули стейт Конетикат і важні становища в Ню Джерзі, Масачусетс та інших стейтах. Південні стейти втрималися в демократичнім таборі.

УРАН В ОКОЛИЦІ ПІВДЕННОГО БІГУНА.

Шість держав змагаються за посідання урану, якого поклади відкрили в околиці південного бігуна. Уран це головний елемент, з якого атом беруть до виробу бомби Велика Британія вислала потайки експедицію в околиці бігуна, складену з 30 людей. Вони мають займити базу Злучених Держав, яку адмірал Ричард Бирд установив іменем Злучених Держав у 1941 р. Крім згаданих двох країн хочуть ще дістатися туди Советська Росія, Аргентина, Чіле і Норгія. Перед у тайних розшуках ведуть Совети так, що навіть американці, як самі про це кажуть, не знають, що Совети роблять. Злучені Держави висилають туди виправу з 20 людей під проводом команданта Фіна Рон.

28,000 УГЛЕКОПІВ НЕ ЯВИЛОСЯ ДО ПРАЦІ.

На 400,000 майнерів мягкого вугілля стрималися від праці 82,000, вижидаючи вирішення спору за контракт між федеральним урядом і майнерською юнією. Дехто каже, що майнери стрималися лише на день виборів, а після того вернуть назад до праці.

ЗАПОВІДАЮТЬ ДОВШІ ГОДИНИ У ПРОДУКЦІЇ.

Речники уряду у Вашингтоні вийшли з заявою, що в краю панує таке велике запотребування продуктів, що підприємства при теперішній видатності праці не можуть подолати замовленням. Головно недостає будівельного матеріялу й тому програма розбудови домів поступає так повільно. Із згаданих недостач уряд приходить до висновку, що треба або взятися енергійніше до праці, або продовжити години праці, або одно й друге.

ХОЧУТЬ НАХОВСТАТИ КОМУНІСТІВ У ЮНІЯХ.

Конгрес Промислових Організацій приготовив плани, як приборкати силу комуністичних агітаторів, які безупину пробують стримати робітничу продукцію і перевозовий рух. Після наладнання страйку морських офіцирів СІО візьметься до основного наладнання відносин у морських юніях, як заповідає предсідник Інституту Американської Торговельної Флоти, Френк Тейлор.

Інтересним фактом є теж вибір републиканців у стейті Мизурі, з якого походить президент Труман.

Новий епископ греко-католицьких русинів консекрований в Питсбурґу

Телеграма пресової агенції Асошіейтед Прес з Питсбурга згадує перебіг консекрації греко-католицького епископа, Преосв. Данила Іванча, у римо-катол. ктатедрі св. Павла в Питсбургу у вівторок 5. листопаду. Народу було стільки, що не стало місця у церкві. Приявною була теж бувша австрійська цісарева і угорська королева Зита із своєю дочкою, які прибули з Роялстон, у стейті Масачусетс, на запросини еп. Іванча. У телеграмі сказано, що Преосв. Іванчо є епископом 300,000 словянських католиків, а це русинів, росіян, хорватів і мадярів. Проповідь з нагоди консекрації виголосив монсіньор Фултон Дж. Шін, з Католицького Університету в Вашингтоні.

Консекрації довершили три епископи, згадує телеграма. Ними були три українсько-катол. епископи, а це Високопреосвященні: Константин Богачевський і Амврозій Сенишин із Злучених Держав і Ніль Саварин із Канади, одначе їх імен в телеграмі не згадано. Новий епископ є „помічним епископом для екзарха русинів-католиків, Високопреосв. Василя Такача з дієцезії в Питсбургу", сказано в телеграмі.

„Революція проти Мануїльського"; ще одна лекція большевицькому манекінові

Засідання політичного комітету Загального Зібрання О. Д. дня 5-го листопада було видовищем, що його преса називає „революцією проти Мануїльського", який є предсідником комітету. Після довгого засідання в переповненій і накуреній салі в Лейк Соксес, на порядок нарад поставлено справу процедури прийняття нових членів О. Д., при чому советська делегація пробувала не допустити до того, щоб Загальне Зібрання О. Д. мало в цій справі більший голос. Зачалося від спокійної пропозиції представника Аргентини, якому представник советської України Мануїльський з черги закинув, що він хоче змінити чартер О. Д. і т. д. Дальше пішло цілком на „гаряче". Не обійшлося без схоплювання з місць, биття пястуком в стіл, при чому Мануїльський, як предсідник, бавився в диктатора, даючи, чи відбираючи право голосу. Вкінці американський представник сенатор Том Конелі вважав за необхідне дати Мануїльському лекцію демократичної поведінки та нахиляючись вперед і бючи й собі пястуком в стіл, протяжно заявив: „Я дозволю собі пригадати предсідникові, що він є слугою, а не диктатором цього комітету". На цьому не закінчилося. Підчас голосування перейшла аргентинська пропозиції більшістю 20 голосів проти 14, а 15 здержалось. Між тими, що голосували проти зі Советами на чолі, був теж американський представник. Мануїльський, як предсідник комітету, не хотів визнати пропозиції за переголосовану, заявляючи, що 20 голосів не творять більшості. І тоді власне почалася „революція" проти кремлівського представника України. Йому закинули ігноранцію і проти нього виступили навіть ті, що разом з ним голосували і не тільки американський представник, але навіть варшавський товариш Мануїльського, Оскар Лянґе. У висліді, ліберійський представник домагався голосування в справі поведінки предсідника. Це домагання, піддержане представником Филипин, Мануїльський з черги зігнорував і тоді сенатор Конелі знова рушучо сказав: „Голосування мусить бути переведене зараз, негайно. Негайно і не завтра. Негайно і не після дальших промов предсідника. Негайно і не після того, як містер Мануїльський дістане деякі дальші вказівки від своїх підмовників. Негайно". І голосування переведено негайно, у висліді якого 46 представників, з польським включно, голосували проти Мануїльського. Мануїльський остався лише зі своїм російським „босом" та представниками Білорусі і Югославії. Вкінці прийнято аргентинську пропозицію в справі прийняття нових членів. Мануїльський не мав щастя теж в генеральному комітеті, де голосовано в справі осідку Обєднаних Держав. Мануїльський з його „босом" Ґромиком були єдині, що противилися американській пропозиції, щоб осідком О. Д. були Злучені Держави, обтсоюючи пропозицію Мануїльського, щоб цей осідок перенести до Европи.

ПРОЄКТ ВАЖЛИВИХ ЗМІН В АНГЛІЇ.

Англія належала до тих нечисленних країн, що підчас мира не мали обовязкової військової служби. Це далося болюче відчути з вибухом другої світової війни, коли Німеччина мала міліони вишколених вояків, а Англія мусіла тільки починати вишколювати. Тепер премієр Атлі заявив на одному „таємному" засіданні Лейбуристської партії, що уряд підготовив проект, який поставить військову службу на перманентній базі теж в мирних часах. Служба мала б тривати 18 місяців і про це мав би повідомити сам король, при відкритті чергової сесії парляменту найблищого вівтірка. З цеї причини сподіються палких дебат і розбіжностей думок навіть в самій Лейбуристській партії, бо соціялісти є проти обовязкової військової служби вчасі мира.

НЕМА РІЗНИЦЬ МІЖ ДЕМОКРАТАМИ І РЕПУБЛИКАНЦЯМИ, КАЖЕ МОСКВА.

Орган советської армії „Красная Звезда" в Москві пише, що різниці між демкократичною і републиканською партіями в Злучених Державах ще ніколи не були такі незначні, як сьогодні. По думці Москви обидві американські партії, демократична і републиканська, є „реакційні".

Советській газеті найбільше не подобалося, що обидві партії є за „твердою політикою" у відношенні до Советського Союзу. Віддається теж належну увагу Генрі Волесові, який, по думці „Красної Звезди", сам „зрезиґнував" зі секретара торгівлі.

З ПРОТЕСТАЦІЙНИХ СЦЕН У ГАЛИВУДІ.—Це картина з страйку в Галивуді. Бачимо частину протестаційного походу, в якому взяло участь понад 4,000 членів юнії, злученої з Американською Федерацією Праці. В часі демонстрації поліція арештувала понад 100 страйкарів, як демонструючі не хотіли розійтись, чого домагалась поліція.

МОЛОТОВ ЗАКИДУЄ БИРНСОВІ ДИКТАТУРУ

На засіданні Ради закордонних міністрів Чотирьох Потуг у Волдорф-Асторія дня 5-го листопада прийшло до інтересної „виміни думок" між советським міністром Молотовом і американським секретаром стейту Бирнсом. Молотов обвинувачував Бирнса, що той ставить Раді „ультиматум", обстоюючи думку, щоби позбавити Югославію користей воєнного відшкодовання, якщо вона не підпише мирового договору з Італією, та заявляючи, що таке становище є нарушенням попередних постанов Ради. Бирнс зі свого боку заявив, що він тільки обстоює думку більшости учасників Мирової Конференції в Парижі і власне він мав би право закинути Молотову ставлення ультиматів, бо вже на початку Молотов видвигнув і обстоює справи, які не мали більшости на Мировій Конференції. В дальшому Рада закордонних міністрів обговорювала другорядні справи, цілком не чіпаючи основних.

ВІСТІ З НІМЕЧЧИНИ.

Заступник губернатора американської окупаційної зони Німеччини, ген. Клей на нарадах премієрів трьох німецьких держав в американській зоні виступив гостро проти неточностей в дотеперішньому перебігу „денацифікації" та домагався від німецького управління більшої пильности в цій справі. В британській зоні судитимуть як воєнного злочинця молодого Альфреда Круппа, спадкоємця великих фабрик зброї, що відіграли рішаючу ролю в німецькому озброєнні підчас першої і другої світових війн. В американській зоні відкриється окремі школи для американських дітей, яких начисляється до 3,000. З британської зони повідомляють про крізу в харчуванні, бо не прийшла ще сподівана посилка збіжжя. В Берліні закінчились советсько-американські переговори в справі торговельних полекш між обома зонами. В американську зону напливають дальші жидівські втікачі, головно з Польщі. В лагерах УНРРА живе там тепер біля 120,000 жидів, в тому 20,000 дітей. Інші живуть приватно по містах. Для відтяження американської зони предвиджується створення таборів в Чехословаччині та Італії, куди мали б перевезти 15,000 жидів з Німеччини. Про дальші акти саботажів німецької підпольної організації повідомляють зі советської зони. Америка планує збільшити приділи харчів у своїй зоні Австрії.

ЗАВОРУШЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

З Мадриду повідомляють, що там в ночі на 5-го листопада вибухли бомби підложені в 14 харчових склепах в різних дільницях міста. Матеріяльні втрати невеликі, були теж деякі жертви пораненими, з яких один мав вмерти, але в цілому місті панує напружена атмосфера. Напади на харчові магазини збільшуються з огляду на важке харчове положення в країні. Останні акти вяжеться теж з річницею здобуття Мадриду військами ген. Франка. Про неспокої та акти насильства повідомляють теж з інших місцевостей Еспанії, приписуючи їх політичній опозиції до режиму Франка та звязуючи їх з бажанням цеї опозиції відповідно вплинути на вирішення еспанської справи в О. Д. Поліція переводить численні арештування.

ЗАКЛИК ДО ГРЕЦЬКИХ ВОРОХОБНИКІВ.

Новий грецький міністер публичного ладу звернувся зі закликом до грецьких лівих партизанів, взиваючи їх залишити свою підривну роботу та обіцюючи їм „лагодячі обставини", якщо вони добровільно віддадуться в руки властям. Він вважає, що багато з цих ворохобників вже мали можність переконатися, що їх справа не є слушна та що вони вислуговуються чужим силам проти інтересів батьківщини.

ПАРТІЯ ДЕ ҐОЛЯ ДОМАГАЄТЬСЯ СОЮЗУ З АМЕРИКОЮ ПРОТИ РОСІЇ.

Рене Капітен, провідник так званої де-ґолівської унії, що діє в імені бувшого президента Франції та керівника французького визвольного руху проти німців, ген. де Ґоля заявив у Парижі, що ця французька політична група змагає до союзу зі Злученими Державами, з метою: „зупинити загрозу російського імперіялізму та забезпечити всім малим націям умовини їхньої незалежності і свободи діяння".

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗНЕСЕННЯ ВІЗ ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ.

Комітет представників британських пароплавних компаній звернувся до уряду в Лондоні з пропозицією, щоби знести потребу окремих віз для американців, що хотіли б відвідати Англію в торговельно-промислових цілях. Вони домагаються негайної акції в цій справі, незважаючи, що американський уряд можливо, не був би в стані поробити подібні полекші відразу теж для англійців.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У МІСЯЦІ ЛИСТОПАДІ

Приглядаючись нашому народньому житті останніх 25 років можна завважити, що місяць листопад завжди був найважнішим щодо різних народніх свят, концертів, віч чи маніфестацій. Листопад був теж особливо добрим для справи поширення української книжки, зокрема цеї, що є про Україну в англійській мові. У цьому місяці було звичайно найбільше різнородних протестів і домагань в справі України, висланих до уряду в Вашингтоні чи деінде. В листопаді збирано звичайно теж і найбільше жертв на різні народні потреби.

Так воно було. Чи не треба б тепер доложити труду, щоб ця добра традиція не заснітилась, а далі жила? Листопад — це не тільки гарний спогад про славне діло, про геройські подвиги української нації, положені в боротьбі за визволення. Листопад має загрівати усіх, що злучені духово з українськими героями до нових діл і жертв, бо без цього не здійсниться те, за що міліони українців віддали життя.

Ідеали, в обороні яких гинули і далі гинуть українці, не є власністю самого тільки українського народу. Тому і не сам тільки український нарід повинен їх боронити! Вільна Україна, це народоправна Україна. Це демократія, а не тоталітаризм червоного, брунатного чи якого там ще коліру. Тому і допомогти українському народови завести в Україні демократію є не тільки обовязком українців-демократів, що живуть поза Україною, але теж і обовязком усіх демократів у світі. Оборону демократії проголосили Злучені Держави в двох останніх світових війнах як своє передове завдання, як свою найвищу ціль. Те саме повтаряє тепер наш уряд, коли представляє засади американської міжнародної політики.

Нам, американським українцям треба ці речі памятати і постійно, все і всюди, пригадувати, що в Україні нема свободи, нема демократії. Місяць листопад дуже добре до цього надається. При цьому треба памятати, що хоч Львів та Західна Україна тепер у московських руках, то давні окупанти ще досі не годні погодитись з тим, що ці землі не були польськими, ними не є і бути не можуть. Польські шовіністи ще навіть тепер, особливо на лондонськім грунті й тут, далі мріють про Львів і західно-українські землі, тому й їх треба мати на увазі.

Те, що Злучені Держави стали осідком Обєднаних Держав, дає і даватиме американським українцям багато нагоди до оборони права українського народу на вільне життя. Місяць листопад був у нас прикладним місяцем у народній праці, а зокрема в справі оборони України. Сила великих подій є в тому, що вони додають сили і отухи до добрих і благородних діл. Такої сили і отухи додавав нам упродовж останніх 25 років теж і Перший Листопад 1918 року. Те саме повинно бути і цього року. Як у Карпатах чи деінде в Україні дають своє життя, ми даймо хоч — труд і грошеву жертву.

Солідарність з „північним кольосом"

Спруйл Браден загрозив, що він зрезигнує із свого становища спеціяльного асистента секретаря стейту для південно американських справ, якщо президент Аргентини Перон не прожене з краю агентів Осі. Водночас наспіли вісти з Буенос Айрес, що Перон предложив аргентинському конгресові три грубі томи битого письма, в якім виложив плани всесторонньої відбудови Аргентини впродовж пяти літ. Знов з Чіле доносять, що новий президент запропонував введення спільного горожанства для усіх мешканців-горожан цілої американської гемісфери. Отже заноситься на великі діла на американській півкулі. План аргентинської, велитенської пятилітки вказував би, що Перон не резигнує із свого давнього становища вести Аргентину незалежно від політики Злучених Держав і втримувати її як конкурентку Північної Америки. А всетаки як наш департамент стейту, так і міністерство заграничних справ Аргенини не виявляють до себе основної ворожнечі в теперішньому часі і тому в нашім департаменті війни викінчують плани для солідарної оборони обох половин Західної півкулі і до скликання Між-Американської Конференції в Ріо. Щораз менше з південно американських республик даються чути голоси остороги перед „Кольосом з Півночі", як зазвичай називають Злучені Держави Північної Америки в латинській Америці. Ще лише комуністи відгрівають час до часу гасло про „імперіялізм енків", а справдішні південно-американські громадяни тепер такими категоріями вже не думають.

Треба ствердити, що у всіх краях американського континенту довершується така епохальна переміна в напрямі солідарності і почуття спільності інтересів, якої досі небувало вчасі мира. Забувається навіть така засада, як „Америка для американців", що її проголосив президент Джеймс Монро і забувається ще ширша засада, а це „Америка для людства", яку голосила Аргентина для конкуренції Злученим Державам в другій половині минулого століття: Забуваються ці гасла тому, що вони стають малими в порівнанні із завданнями, які стали перед цілим американським континентом в обличчі спільної загрози після Другої Світової Війни. Відрадний в теперішньому часі вияв спонтанічної солідарности без якогось спеціяльного впливу одної держави, а сама конечність робить цю солідарність природною.

Ще вчасі війни виявилося, що всі краї Америки шукають захисту в Злучених Державах перед чимось недовідомим. З різних причин найдовше опиралася такому напрямкові Аргентина, але й вона вкінці побачила, що для неї нема іншого виходу.

Заходить питання: Де причина оцеї спонтанічної солідарности?

Відповідь на це дає історична минувшина цілого американського континенту. Ця минувшина вказує на стихійне змагання всіх народів Америки до волі, до свободи, до незалежности. Не лише Злучені Держави були речником свободолюбивих ідей. Південно американські краї і такі патріоти-герої, як Болівар з Венезуелі або Сан Мартін з Аргентини, у деяких своїх замислах випередили навіть Злучені Держави. Серед населення Південної Америки швидше проголошувано ідею загально-американської солідарности, ніж її проголошено в Північній Америці. Симон Болівар скликав зібрання південних републик до Панами, а в ньому Північна Америка не брала участі, і вже тоді проголошено пан-американську єдність. Щойно розумна політика президента Гувера і політика „доброго сусіда" практикована президентом Д. Рузвелтом довели до здійснення ідеалу, кинченого Боліваром. Завершенням цеї політики є договір з Чапултепек після конференції делегатів усіх американських держав в Мексику в 1945 р. зараз ще відбулася конференція в Сан Франсиско. Між-Американська Конференція відбувалася вправді під закликом регіональної оборони, одначе замітним є факт, що договір з Чапультепек, який випрацьовано на цій конференції в Мексику, підписали перший раз всі американські держави, хоч давніші спроби складати й ратифікувати подібні договори, як от договір з Ліми, не вдалися.

Який практичний наслідок може мати солідарність 21 американських републик? Відповідь на це дає поведінка цих републик на конференції в Сан Франсиско, а ще більше на першій нараді Асамблеї Обєднаних Держав в Лондоні на початку біжучого року. Нема найменшого сумніву, що наша делегація в теперішній Асамблеї дістане повну підтримку делегатів південно - американських держав у загальному американському змаганні поширити свободу й демократичні засади й ідеали по цілому світі. Тоді кличі „Америка для американців" і „Америка для цілого світа" зіллються в одній спільній симфонії для щастя кожної людини. Планована Між-Американська Конференція в Ріо де Жанейро має ввести в життя практичні способи здійснення великих засад.

Микола Чубатий.

Комуністи, яких пошукують їх кревні скитальці

Українсько - американська преса Злучених Держав та Канади тепер заповнена колюмнами тих, що шукають своїх рідних та своїх приятелів. Окупація України червоними росіянами зрушила з місця сотки тисяч синів українського народу. Все, що було активніше у громадському життю, мусіло покинути рідний край. Безперечно, що серед тої маси скитальців є теж поважна частина українців та українок, які може й могли б були лишитися на рідних землях та тягнути своє марне життя під терором червоної совєтської окупації. Може й в них не вдарив би грім в постаті арештування безперервних допитів та заслання. Одначе це вже справа особиста людини, чи вона хоче томитися в морально душній атмосфері, чи на це її нерви не вистачають.

Фактом є, що подавляюча частина скитальців, це той актив українського народу, який краще зробив, що покинув рідний край, коли не було виглядів на це, що він переживе лихоліття української землі. Коли людина мала лишитися тільки на це, щоби стати жертвою певного арештування та вивезення на повільну смерть в совєтських концентраційних таборах праці, її полишення не було б принесло ніякого пожитку, навіть коли б хотіла зробити зі себе особисту жертву для інших.

В той спосіб покинуло Україну багато селянського активу, в який в останніх роках перед війною була така багата зокрема Західна Україна. Були це активні діячі українських кооператив, читалень, організацій молоді, тощо. Виїхало теж багато провідних людей зпоміж молодого українського робітничого та купецько-промислового стану. В останніх роках польського володіння в Західній Україні вони так багато зробили в напрямі українщення наших міст. Виїхало теж багато інтелігентів.

Виїхали теж тисячі зі Східної України, яких двадцятьлітне томлення під большевиками найкраще їм говорило, що вони мають зробити. Тим способом можна певно сказати, що на 90 відсотків виїхали з українських земель ці, що виїхати повинні були не тільки з їх особистих причин, але насамперед з національних рацій.

Це все накладає на кожного українця поза рідними землями обовязок мати для тих людей багато зрозуміння та багато українського серця і їм по своїм силам допомогти. Ці люди часто виїздили несподівано, не забираючи зі собою найбільше потрібних річей та адрес кревних чи приятелів за морем. Ось і причина появи тих довгих колюмн в нашій пресі зі заголовком: „Пошукують своїх".

Пошукують своїх знакомі односельчани один одного, пошукують скитальці своїх приятелів, пошукують своїх теж далекі кревні. Але теж найчастіше пошукують себе рідні — брат сестру, сестра брата. Пошукує часто теж батько — мати дитину, чи навпаки, дитина батька. Там на рідних землях ці люди жили життям свого рідного народу, брали участь в його активному житті, яке в останних роках характеризувала висока національна свідомість та піднесені патріотичні почування, готові навіть на найбільшу жертву для рідної землі.

Кожному, хто бував на рідних землях перед самим вибухом останньої війни, відомо, що комунізму серед українського населення так як не було. Членами нелегальної комуністичної партії Західної України були на 90 відсотків неукраїнці тої території, що найкраще показували останні протикомуністичні процеси.

Не диво, що скитальцям, західним українцям й на думку не прийде, щоби їх приятель, їх кревний а то й часто брат чи батько могли стати на службу червоного ворога тут на вільній землі Вашингтона, де немає на них ніякого політичного натиску, а людина може жити так як її Господь сотворив на свій образ й подобу. Кому із тих патріотичних скитальців, якій сестрі, якому братові, якому синові чи дочці могло б навіть через голову пересунутися таке, що їх рідний став ворогом рідної землі та став приятелювати з емісарами червоного тирана.

Люди ці зі скитальщини пишуть чуткого патріотичного листа до стрийка, вуйка, брата, чи приятеля, не знаючи, що той лист найде відгомін зовсім не такий, якого вони сподівалися. Були вже випадки, що до брата пише сестра-вдова, чоловіка якої замучили червоні. Нещасна пише в надії, що найде братнє серце за морем, а вона находить глум.

З мого вже особистого досвіду знаю, що рідний брат на скитальщині шукає рідного брата. Брата віднаходжу при помочі добрих людей, а цей брат не реагує на ніякі листи немов не знав би того свого брата на скитальщині.

Маю й такий приклад, що близьку родину скитальця по великих трудах віднаходжу та дістаю у відповідь лист повний простацької напасти на свого таки кревняка: „А чому він втікав, на чийй службі він був, що опинився аж в Німеччині"?, пише кревняк зі злобою здеморалізованої людини, що затратила всяку людську гідність та братнє серце. Немає сумніву, що цей скиталець був на службі українського народу та саме ця служба українського народові його викинула з рідної землі. Одначе на чиїй службі стоїть такий американець, що затратив тут за морем не тільки почування українця, але теж почування людини, найпримітивніші почування братньої любови! Чи хіба хто може сумніватися, що така людина, що зрадила свій нарід, що позбулася почувань родинної любови, не зрадить і прибраної батьківщини Америки, коли б тільки до цього була спосібність?

Через помилку від часу до часу заблукається до мене лист від скитальця неукраїнця-росіянина чи поляка, що просить якоїсь поради чи інформації. Чи людина з почуванням людскости може з тим членом нації, ворожої для українців так поступити, як поступають комуністи українського походження зі своїми рідними? Людскість вимагає принайменше спрямувати письмо чужої нам людини там, де вона у своїх може найти поміч. Не станемо ми так поступати, так всякі основи нашої цивілізації та гуманности зруйновані.

Чи не зруйновані всякі основи нашої цивілізації, чи не зруйновані всякі моральні основи у такого батька, що не відзивається на голос дитини, то му тільки, що ця дитина є проти поневолення рідного народу? Чи не зруйновані всякі моральні почування у того брата чи сестри, чи кревного, що з гадючим сичінням приймають лист від рідного з просьбою помочі, а принайменше теплого слова? Ми маємо живі та повчаючі приклади, яку моральну руїну, не тільки національну, але моральну руїну, в силі принести зі собою комунізм, атеїстична наука нового світа.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

ЗА УКРАЇНУ

(Історична повість, оперта на подіях в Україні в 1664 році).

13)

— Успокійся, Олесю, через три неділі найдальше вернуся, як їду поміж шляхту до свого діла, не на війну голубко!...

— Ой тепер горе шляхті за ереготом черні, Іванку мій, голубе мій сизий!

— Бач, яке військо маю коло себе, козаки мої вірні соколи, не бійся!

— Чогось вони узброєні не як до почоту? Чи на війну виїзджаєш, орле мій, гетьмане мій, княже мій любий?!

— Тому узброїв я їх, аби ти була спокійна за мене, Олесю, чогож так плачеш? так ревно, так дуже?... Олесю, Олесю!...

Гетьманша провела його до самого коня, що гребав землю в пишному наряді. Припала до золотом писаного сідла на багровій золотими нитками перестроченій чапрак своєю синьою як небо юбкою до гетьмана в червоному жупані і голосила як опущена дитина. Сльози душили її, бо почувала страшне горе коло серця.

— Ой куди ідеш, де вилітаєш, мій соколе під мене?

Кому ж мене уручаєш, серденятко моє?

Гетьман поцілував сина, що йому подали, пригорнув до грудей, якби в останнє з ним пращався — відтак схилився до дружини, поцілував її і шепнув:

— Бувай здорова, в три неділі повернуся- з київського полку.

— В дорогу, браття козаки! —крикнув гетьман і шарпнув коня за поводи, як трубач затрубів позір! Усім на дорогу — і помчався попереду свого відділу.

Їхав ставний та пишний на вороному коні в червонім жупані, підбитім соболями, з брилянтовою спинкою в бобровій шапці із струсиними перами. Червоний жупан золотом шитий горів позументом і золотими ґузиками до сонця, а шабля мерехтіла самоцвітами край золотом тканого пояса. За ним неслися ристю козаки в різноцвітних жупанах та в повнім узброєнню. Гетьманша слізно дивилася довго, довго воровала жінка Стеткевича.

— Чогось мені, Марусенько, тяжко на серці. Так тяженько як ніколи! Не грав під ним на київський шлях, а як військо щезло за лісом, вернула до дому, впала на ліжко, голосно ридаючи.

— Чого, Олесю, тобі? Адже він верне за три неділі — вогкінь ворний, тільки спотикнувся! Либонь він уже, не верне, не верне...

І загалосила на цілу світлицю. Довго вговорювала її Маруся та інші жінки, аж син обняв за шию матір і відвів її від голосного плачу до сльозавого зітхання.

Дорога на Голгофту.

I.

Приїхав гетьман до Хвастова, негайно написав універсал до козаків і поспільства, аби не ударяли на двори і міста, а гуртувалися під одну хоругву на вибір нового гетьмана, коли не хочуть Тетері. Хотів тим робом перепинити війська ворожі при переправі на Дніпрі. Аби на якийсь час ухилити підозріння короля і шляхти, видав другий універсал до київської шляхти „взиваючи її на сеймик до Житомира ради загроженої „отчизни" України і вислав його своїм військом по дворах.

Ті універсали виставлені дня 1. березня 1663 вислав окремим гонцем до регіментаря Себастіяна Маховського в Білій Церкві, думаючи, що тим ухилить всяке підозріння звязків з довстанням на Правобережжі. З листу короля змірчував, що в тім була рука Маховського. Король дав приказ йому одностайне стати з Маховським рука в руку против ворогів Польщі. Тепер він стає з ним рука в руку...

„А виступ проти Тетері в універсалі до козаків — думав воєвода — буде як раз по листі Маховського. Він же мій смертельний ворог, він намавляв його до того виступу, бо це є в інтересі Чарнецкого; він обіцював йому поміч з боку влади для добуття гетьманської булави по Тетері. А до того сам Тетеря сповірювався йому, що він зречеться радо тяготіючої йому булави, маючи у руках вже всі скарби Богдана Хмельницького, яких не встиг захопити з пивниць Брюховецький.

З універсалом до київської шляхти пустив гонця, аби перебігав від двора до двора і збирав підписи всіх, що прийдуть на сеймик до Житомира. Але в тиждень вернув гонець з пустим папером до гетьмана.

— Ясновельможний — казав він — не добрим духом дишуть пани до Вас, уся шляхта втікає до Білої Церкви до Маховського...

— Як же так? — питав воєвода — покажи папір хто прийде до Житомира.

— Куди, Ясновельможний їм збиратись на сеймик під страхом перед черню. Двічи мене замкнули пани під сторожу, тільки мене служба пустила, а один шляхтич мало не вбив мене.

— Ти — каже від того ізмінника, бунтівника, — перепрашаю Ясновельможного — псубрата з призивом приїзджаєш! Нехай іде до хлопства ваш хлопський воєвода! Вон з мого двора, а то убю як пса.

Воєвода понурився в задуму, хто витворив таку велику пропасть між дітьми одного народу, на горе України, а вістовець говорив далі:

— А селяни по селах так і радять собі по левадах та радять, чекають гасла до нападу на двори. Як прийде, кажуть, Іванець, то в мить лакам буде конець!

— Про Маховського не чув ти нічого? — перебив гетьман.

— Нічого, сидить, кажуть, у Білій Церкві та боїться носа показати, а до його бігне вся шляхта.

(Далі буде).

Увага! Ню Йорк і Околиця! Увага!

Старанням Українського Конґресового Комітету Америки і Обєднаного Комітету Українських Національних Товариств міста Ню Йорку

— відбудеться —

в СУБОТУ, 16-го ЛИСТОПАДА (NOV. 16) 1946

ТОЧНО В ГОДИНІ 7-ій ВВЕЧЕРІ.

в салі Cooper Union
at 4th Ave. and 8th Street, New York, N.Y.

МАСОВЕ ВІЧЕ

В СПРАВІ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

На вічу виступлять з промовами редактор Степан ЩУМЕЙКО, голова Українського Конгресового Комітету Америки та трьох членів делегації канадських українців, яка приїхала до Ню Йорку у звязку з нарадами Загального Зібрання Обєднаних Держав: о. др. Василь КУЩНІР, голова Комітету Українців Канади, інж. Володимир КОССАР, заступник голови КУК і голова Українського Національного Обєднання в Канаді та адв. Іван Солomон, посол до Манітобського Сойму. Промовляти буде теж одна українка, яка тількищо приїхала зі скитальщини в Европі. Ред. С. Шумейко при цій нагоді передасть свої враження зі своєї акції в українській справі на Мировій Конференції в Парижі, звідкіля він перед кількома днями повернувся.

Українці й Українки: країна Ваших батьків — Україна переживає в большевицькій неволі найгрізніше лихоліття за ввесь час своєї історії. Вона, що сплюндрована і знищена вже попередніми окупантами, потерпіла найбільші втрати та найбільшими жертвами окупила перемогу над націстами, сьогодні є жертвою найжахливішого большевицько-московського терору. Наші брати і сестри в Україні і на скитальщині в Европі позбавлені всіх не тільки людських прав, але й виразно засуджені на смерть і загладу. Україна палає у вогні боротьби за визволення та заливається кровю своїх дітей, які не бажають покоритися червоному сатрапові. Українці й українки: нашим святим обовязком є запротестувати перед культурним світом проти большевицьких злочинів, поповнюваних над українським народом. Ми, що маємо право свобідно говорити, повинні бодай словом виступити перед світом в обороні наших братів на Україні і на скитальщині. Українці й українки, викажіть Вашу єдність з Вашими знедоленими братами: Приходьте всі!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З організаційної праці У. Н. Союзу.

Минулого тижня змагались такі відділи У. Н. Союзу: 105, 324 і 375. Другим у загальних змаганнях став відділ 105, придбавши 19 нових членів, а бракує йому тільки три члени, щоб дорівняти 45 відділові. Відділ 324 є третім з ряду, бо придбав 14 нових членів. Знов відділ 375 остав на четвертому місці, придбавши 12 нових членів. Треба зазначити, що секретарі згаданих відділів працюють ревно й помагають мені щиро. Ще згадаю, що в цьому тижні зачалась організаційна праця відділів: 62, 35 і 395. Наразі можу сказати, що як усі відділибудуть працювати зі мною солідарно, то місто Филаделфія зросте значно в членстві в У. Н. Союзі. Це тільки вийде на добре тим, що приступлять до Союзової Родини, як і скріпить наше народне життя, гуртуючи в Союзі щораз більше якнайідейнішого та найсвідомішого нашого елементу.

А Маланчук,
організатор У. Н. Союзу.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На допомогу скитальцям.

Дня 22. вересня відбулось у Филаделфії заходом місцевого Допомогового Комітету віче. Вправді прийшло поважне число громадян, однак беручи під увагу скількість українців у Филаделфії, це куди мало. Така важна і пекуча справа, якою є рятунок соток тисяч людей, нам так близьких і рідних, повинна б промовити до серця кожного, хто називає себе українцем і заставити його прибути на віче.

Вічем проводив голова комітету п. В. Волчанський. Головним бесідником був д-р В. Ґалан, який здав звіт з своєї подорожі по Европі і таборах скитальців. У своїй одногодинній промові він переповів свої враження з відвидин таборів і положення наших скитальців, вказуючи на їхні безпосередні потреби, з яких правна оборона і заступництво перед властями являється найбільш пекучим.

Приявні уважно вислухали промови і неодному жаль стискав серце, а сльози виступали з очей на згадку про переживання і непевну будучність скитальців.

Після промови були запити, на які д-р Ґалан дав вичерпні відповіді.

До збірки взивав редактор „Америки", п. Б. Катамай.

Другою бесідницею була п-ні М. Хомин, яка тільки що приїхала з Европи. Вона там перебула тяжку Полгофту, включаючи арешти, тюрми, голод і холод і утрату мужа, д-ра Хомина, якого большевики розстріляли.

З трудом, поборюючи зворушення, старалась п-ні Хомин вияснити, хто опинився на скитальщині і яка була причина такого масового виходу нашого народу з рідної землі. Співпраця з большевиками, говорила вона була неможлива, не взажаючи на добру волю збоку многих наших людей співпрацювати. Не чувся безпечним перед арештом і вивезенням на Сибір навіть той, що не було з ним ніякої провини.

На вічу були приявні ще два скитальці: молодий хлопець з Филаделфії та інжинір з Джерзі Сити, які просили слова, та на жаль забракло часу, бо саля мусіла бути опорожнена. Сподіємось, що ще буде нагода їх почути.

Замітне теж відношення скитальців до допомогової акції. Підчас збірки ,коли деякі патріоти виходили з салі, скитальці самі прийшли і зложили свої жертви. На мою заввагу, що вони не повинні цього робити, вони так мені відповіли: Ми вже спасені й стоїмо на твердому ґрунті, а що знаємо, що значить бути скитальцем, тому ділимось з скитальцями тим, що маємо.

Неодним з нас вартоб застановитись над цими словами!

Збірка принесла $647.10. По виплаченні коштів передано до Допомогового Комітету $583.90.

Жертвували: $50: Тов. св. Володмиира, відділ У. Н. Союзу, і Відділ 48 СУА; $30 Анна Баран, Вілмінґтон, Дел.; по $25: Тов. Єдність, ч. 163 У. Н. С., Василь Граб, Кемден; по $15: К. Шпікула, Іван Возьний, Вілмінґтон, Дел.; по $10: Б. Катамай, д-р В. Ґалан, І. Букайло, Й. Ганусей, А. Цеслик, Тов. Вітовського 375 від. У. Н. С., по $5: П. Романюк, Марія Яськів, Палко, І. Панькевич, о. Федаш, О. Горохівський, П. Моворус, А. Мельник, О. Бережницький, І. Гальчук, Е. Леськів, В. Олійник, В. Лабурак, Г. Артимко, І. Баренюк, Стефанів, Гаєвський і Ксеня Гаєвська, Зановій, Передак, А. Ґонтарик, І. Паращак, д-р Гарасим, Красій, І. Банах, Неля Процко; М. О. $4; по $3: О. Штогрин, І. Лисий, М. Максимів, Онешкевич, Васильська, Даньковський; Антін Данько $3.15; по $2: Е. Кульчицький, М. Гондзюк, С. Мілян, М. Качмарик, П. Бура, о. Н., Н. Дяківський, М. Омелян, Мацур, Фостик, Кобильник, Салменюк, Котлярик, Панкевич, Наконечний, О Ощипко, Ортинська, Миць, Монастирська, Журавинський, Михальчук, Свистун, Г. Бучко, І. Тарнавська, Хновак, Д. Кобильник, М. Кравченко, Буґера, Г. Грищишин, Сінковський, Онищук, д-р І. Яців, Канада; по $1: І. Литвин, П. Заводський, Е. Хроботко, Ю. Волкович, В. Стриковська, А. Слободзян, О. Стасюк, В. Сербатюк, М. Ваврик, І. Кіценюк, А. Іванко, П. Трус, П. Чорномаз, В. Гарасим, М. Мохналь, М. Нечипор, А. Матолич, П. Купер, Данилович, М. Кісь, Н. Пеленська, Е. Слободзян, Р. Николась, П. Деринич, М. Гринишин, Гринчишин, С. Губиш, Піскор, Т. Бориш, І. Жмутин, А. Федорів, А. Моцак, Балюх, Травич, Ланюш, Студент, П. Омелян, І. Омелян, Д. Омеляк, С. Олесь, Кудла, М. Баглай, П. Ґрамяк, В. Панас, Бакун, Баґрій, С. Штогрин, Яремко, Шлезак, Шопа, Галюк, Панас, П. Мельник, Кубер, Монастирська, Бурдик, Дудан, Бомба, Тужанський, Ільніцький, О. Ільніцький, Грисько, Крисько, Олійник, Рефчанський, Лапішка, Одійчук, Шечканський, Квасінський, інж. І. Гордіюк, Ткач, Драбик, Кучанська, Кучанська, Летнанчин, А. Мельник, Е. Вовчак, М. Чаплинська, М. Бохей, В. Василюк, Павлівський, Лисецька, Завойська, К. Біла, Хадай, Гадинчук, А. Тоганчик, Павлюк, Дидюк, Михайлевич, Демяник, Мелько, Ю. Одійчук, Запоточний, Ворончак, Сивуляк, В. Буката, С. Марусевич, В. Курилюк. Решта дрібні датки.

Олена Штогрин.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часто читання веде до просвіти а просвіта — це сила.

THOMAS J. WATSON, Jr.

NEW YORK, N. Y. — Thomas J. Watson, Jr., vice-president of the International Business Machines Corporation, has been elected a director of the company.

Mr. Watson joined IBM in 1937, served four years in the sales division and then entered the Army Air Forces, where he advanced to the rank of lieutenant colonel.

Upon his return he was appointed assistant to the executive vice-president, Charles A. Kirk. In June of this year made a vice-president.

ДО ЧИТАЧІВ СВОБОДИ

Коли зміняєте свою адресу, а Ви є ЧЛЕНОМ У. Н. Союзу, то подайте число відділу. А коли Ви є передплатником, то це при зміні адреси зазначіть.

Подані нам так інформації прискорять зміну адреси без проволоки.

Адм. Свободи.

Що писала „Свобода" тому 40 років?

1. листопаду 1906 р.

ПОДЯКА З УКРАЇНИ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ.

Пролетарі всіх країв, єднайтеся! Головний Комітет Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії, Бюро Головного Комітету, 30. ст. ст. жовтня 1906, до Хвальної Редакції газети „Свобода". Бюро Гол. Комітету цим засилає як Хв. Редакції, так і поодиноким жертводавцям свою найщирішу подяку за датки, надіслані для партії впродовж 1905—1906 рр. — Голова, секретар (підписи нечиткі), печатка.

8. листопаду 1906 р.

МІСЯЧНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗУ.

Фінансовий звіт за місяць жовтень 1906 виказує: За шість померших членів виплатив УНСоюз допомоги $3,500, за покалічення $400. Платня головних урядників за жовтень $155, адміністрація Союзу за жовтень $279,90, разом розходи Союзу за жовтень $4,334,90. Розмет платить 6,062 членів записаних на ціле посмертне і 498 членів, записаних на половину посмертного. — К. Кирчів, предс.; С. Ядловський, секертар; А. Шаршось, касієр. В цім числі „Свободи" поміщені фотографії екзекутивного уряду Союзу, до котрого крім вище підписаних належали ще о. Степан Макар, отець духовний і Теодосій Лабовський, секр. рекордовий.

ЗАЛІЗНИЧИЙ ПОТЯГ УПАВ ДО МОРЯ.

Прогульковий електричний потяг, який їхав з Филаделфії до Атлантик Сити 29. жовтня, вискочив зі шин саме тоді, коли переїзив попри берег Атлантійського океану і вози попадали в море. Серед трагічних сцен згинуло понад 100 осіб, а на 150 подорожних ледви 30 осіб якимсь чудом врятувалися.

ВІДОЗВА СЕЛЯНСЬКОЇ БУРСИ З ПЕРЕМИШЛЯ.

Від 30. вересня отворено в Перемишлі (в Галичині) Селянську Бурсу для 30 хлопців, які ходять до міських шкіл, приїхавши з сіл. Вони платять по 8 корон (около півтора доляра) місячно і харчі. Є мешкання, є кухарка під наглядом настоятеля, що варить здоровий харч — все йде гаразд. Одно лихо, що за винаєм дому для бурси треба платити 1,000 корон річно. Власна хата придалась би, Товариство Педагогічне без цента, кишені перемиських українців заангажовані будовою лицею для дівчат і попередними будівлями. Тому, удаємося до вас, браття, зложіть більші датки на будову Селянської Бурси в Перемишлі на руки „Свободи". — За Виділ Філії Тов. Педагогічного в Перемишлі: Ол. Ярема, голова; Григорій Цеглинський, секретар.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ЗАПОРОЗЬКА СІЧ, ВІД 206 У. Н. СОЮЗУ

влаштовує

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 10. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 10, 1946)

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ

74 HARRIS AVENUE, WOONSOCKET, R. I.

Початок у годині 2. пополудні.

Цим запрошуємо всім місцевих і дооколичних громадян товариства, сестрицтва, молодіж і ветеранів прийти численно на цей баль. — Музика першої кляси.

За добру забаву ручить — **Комітет.**

УВАГА! НОРТГЕМПТОН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКР. ПРАВ. ПАРОХІЇ В НОРТГЕМПТОН

відограється чудову драму зо співами в 5-тьох діях Панаса Мирного

ЛИМЕРІВНА

В НЕДІЛЮ, 10. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 10, 1946)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ,

1201 NEWPORT AVENUE, NORTHAMPTON, PA.

Режісер **О. Потіха.** **Початок у 6:30 ввечір.**

Просимо ласкаво всіх українців з околиці до численної участи.

Комітет.

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ЮВИЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА

уряджує

ДВАЦЯТЬ (20) ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

ІСНУВАННЯ ПАРОХІЇ, З ТАКИМ ПОРЯДКОМ:

В СУБОТУ, 9-го листопаду, в год. 10-тій рано. Служба Божа за померших членів Церкви, і вояках минулої війни. В годині 8-мій вечером Вечірня.

В НЕДІЛЮ, 10-го листопаду, ранна Служба Божа, в год. 9:30, а в год. 10:45 Архієрейська СЛУЖБА БОЖА, яку відслужить **Високопреосвященний Отець Владика Іоанн Теодорович,** при співучасти сусідних священиків. **По Службі Божій, Панахида** по померших членах і вояках. **В часі Богослужінь співатиме Хор під управою п. Й. Марцінюка.**

В год. 2-ій пополудні, спільний ОБІД-БЕНКЕТ, в „ЛЕНОКС ГАЛЛ" під ч. 252-56 схід 2-га вулиця, близько Авеню „С". Підчас обіду будуть промови своїх і чужих гостей. Буде переведений також власноручний впис до пропамятної книжки всіх учасників Ювілею.

По обіді. Хор, діти Рідної Школи, під управою п. Й. Марцінюка, та мужеський Хор, під управою П. Ґураля, виповнять концертову програму свята. — По вечерпанню денної програми **відбудеться ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ під звуки Орхестри всім знаного п. Івана Семана.**

Отже, початок БЕНКЕТУ в год. 2-ій, ТАНЦІВ в год. 5-ій вечером.

Вступ на БЕНКЕТ $2.50, а на ТАНЦІ 75 центів.

Громадяни! Вам усім є відома Укр. Прав. Церква св. Володимира при 14-тій вулиці в Ню Йорку. Завдяки Вашій щирій жертвенности, вона позбулась свойого довгу, набула нову реальність при східній части 15-тої вулиці, коло Парку, чотири доми, для дальшого розвою. Маємо честь запросити на це свято все Українське Громадянство, як Братства, Сестрицтва, Товариства і Організації враз з Прапорами і відзнаками до ласкавої і численної участи в небуденному Святі.

З правдивою пошаною і любовю до Вас — **Ювілейний Комітет.**

УВАГА! — НЮАРК, Н. ГЖ.!

НАДЗВИЧАЙНЕ ТОРЖЕСТВО СПАЛЕННЯ МОРГЕЧУ

уладжує

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ В НЮАРК, Н. ДЖ.

В НЕДІЛЮ, 10. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 10, 1946)

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ, 180-186 ВІЛІЄМ УЛИЦЯ.

ПРОГРАМА:

1) Концерт у честь наших воєнних героїв,
2) Спалення Моргеджу,
3) Забава з танцями при музиці Орхестри п. Й. Снігура

ПЕРЕКУСКА. — **Початок у годині 6-тій вечером.**

ОПЕРА! ОПЕРА!

Український Оперовий Комітет

— виставить перший раз —

В ДІТРОЙТ

найбільшу оперу М. ЛИСЕНКА п. н.

„ТАРАС БУЛЬБА"

у пятьох актах.

В НЕДІЛЮ, 17-го ЛИСТОПАДУ 1946 Р.

в Месоник Авдиторіюм. Година 2:30 пополудні

Головний директор: Дмитро Чутро.
Артисти і симфонічна оркестра з Ню Йорку.
Хор, балет, нова сценерія і костюми.

ЦІНИ МІСЦЬ: від $1.20 до $3.60.

ВСІ НА ОПЕРУ!

УКР. ОПЕРОВИЙ КОМІТЕТ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Надійний американський українець.

Будучність наша в Америці залежить від виховання в українській свідомости наших дітей, особливо тих, що кінчають вищу освіту. Таким, що вихованим у згаданому дусі є п. Володимир Берестецький, вислужений капітан Американської Армії, котрого бачимо на світлині. Він є сином чесних українських родичів, Івана і Марти Берестецьких, що проживають в Бостоні, в дільниці, яка називається Маттапен, Масс. Треба згадати, що ціла родина належить до

Капітан Володимир Берестецький

української православної церкви і є членами Тов. ім. Евгена Коновальця, відділ 238 У. Н. Союзу. Для приміру на добруз гадку заслуговує пані Марта Берестецька, як мати українка, глибоко релігійна, що виховала свої діти в такий спосіб, що люблять й шанують рідні традиції, церкву, історію свого народа. Володимир Берестецький, будучи учеником в Бостон Каледж від 1936 до 1940 року, закінчив науку з відзначенням і одержав діґрі Бечелор оф Артс. Відтак записався до Гарвард Бизнес Скул і дістав діґрі Мастер оф Бизнес Адміністрейшен. В році 1942 був покликаний до війська, де скоро аванзував і, як капітан, закінчив військову службу. Хочу ще згадати, що капітан Берестецький не витрачував злишній час при війську на веселі розривки в офіцирських клюбах, але записався на вечірні курси до Каледж оф Адвенс Трефік в Шікаґо, де був стаціонований. Минувшого місяця капітан Берестецький зістав звільнений з служби війської і зараз же записався до Гардвар Ло Скул, а тому, що вищі школи переповнені, пічне науку в наступному році. Він заслуговує на скромну згадку, як син родичів-робітників, що ходив до каледж, а [illegible] вечерами працював і сам оплачував собі науку.

Ми певні, що цей многонадійний українець в скорому часі вибється у нашому народньому житті в Америці на чолове ,провідне місце.

о. В. Каськів.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Для скитальців.

Уряд Братства св. Володимира, від. 130 У. Н. Союзу в Ню Йорку, переслав знова до Зл. Укр. Амер. Доп. Комітету у Филаделфії $15 на допомогу скитальцям. Жертви зложили: Г. і М. Микитишин $10 і Т. Михайлів $5.

К. Коваль, секр.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

1441. Вайда Катерини з с. Головець, Стрий, від братів син Михайло, Марущак Юрка сід стриечного брата, Ґреськів Катерини від Вайда Михайла.

3443. Лавро Степана, Березовська Антошки, Чаплячик Зосі з с. Здвичин, Ліско, від Лавро Дмитра.

3444. Самиця Анни (Стоколоса) з с. Слобода Золота, Папуга (Блондинко) від сестри Теклі і Тітка Михайла.

3445. Новосад Юлії (Панькевич), Панькевич Марії і Івана з с. Яричова Нов., (Камінка Струмилова) від Литвин Терентія і Анни (Панькевич).

3446. Шуля Бронислава від Боцюрко Іларія.

3447. Черней Юрка від Угрин Теодора з с. Берґомет, Буковина.

3449. Висоцький Василя з с. Пяновичі, Самбір, від Висоцький Миколи.

3450. До Кревних і знайомих з с. Дроздович, Перемишль, від Качор Володимира.

3451. Мельник Василя з с. Бережниця, Сарни, від Лохвич Віри.

3452. Нечепір Марії (Женчук), Леськів Софії і Ілька, Дера Марії, Височанська Анни (Дзюбак) від Женчук Михайла.

3453. Ворищак Олекси від Ворищак Михайла з с. Кулашне, Сянік.

3456. Гусак Олекси з с. Старе Місто, Пігайці. від Цегельницький Степана і Голембйовський Ілька.

3457. Пюрко Михайла, Смик Івана з с. Теляче, Підгайці, від Блажків Анастазії (Гусак).

3458. Бойко Олекси з с. Гаврилівка, Надвірна, від Романюк Зофії.

3459. Кирик, Зальвовський Гната зі Збаража від Кінах Мефодія зі Золотник.

3460. Кренціґлова Доміцелі від Вихрій Михайла з с. Соснова, Підгайці.

3461. Васьковський Івана, Третяк Сили з Волині від Забродський Івана.

3462. Сподарик Матвія, Сокол Ілії від Післяк Івана з с. Завитня, Сокаль.

3463. Лапчинський Івана і Леся від Лапчинський Михайла з с. Телешниця Сянна.

3464. Немірова Катерини з Ленінграду від Петрова Тетяни.

3465. Замулінський Михайла від Шевчук Степана.

3466. Бойко Анелі з с. Верняки, Збараж, Адамчук Панаса від Бойко Галини.

3467. Марко Андрія і Павла з с. Камінка Лісна, Рава Руська, від Марко Степана.

3468. Рудий Михайла з с. Колодіїв, Станиславів, від Руда Степанії (Гореча).

3469. Телефанко Григорія з с. Попович, Перемишль, від Телефанко Катерини (Грицик).

3470. Скоржепа Антосі з повіту Дубно від Корінь Василя.

3471. Лукаш Клима, Ставарчук Анни з с. Суковата, Ліско, від Радийовський Дмитра.

3472. Петрас Миколи, Олексин Гната від Олексин Степана.

3473. а) Гудак Насті (Собчак) з с. Поляни, Коросно, Ховик Анастазії і Анни від Гудак Анни і Пелаґії.

3473. б) Посим Демійона з с. Савчин, Сокаль, від Карпінський Йосифа.

3473. в) Рахвальський Стаха з с. Дзвіняч, Заліщики, від Сухацький Григорія.

3473. г) Терлецький Яцка з с. Лопушна, Перемишль, від Сенько Йосифа.

3475. До кревних і знайомих з с. Полта від Богданович Леоніда.

3476. Галичин Дмитра, Миколи, Данила і Теодора з с. Карелиці, Перемишляни.

Мельник Михайла зі Стратина, Нечай Насті, Надик Андрія від Караван Михайла і Дубанович Осипи.

3477. Вівчаровський Володимира, Івана, Михайла і Йосифа від Давидович Діонизія з Тернополя.

3478. Бойців Теодора з села Романівка, Теребовля, від Бойців Григорія.

3479. Чорній Івана, Ярка Юлії (Цигилик) з с. Хмилевич від Чорній Марії (Савечка).

3480. Братусь Івана і Магдалини, Логин Юліяна і Осипа, Хомяк Ілії, Добрянський Михайла з с. Унятне, Дрогобич, від Федьків Антона.

3481. Завідовський Івана з с. Гуменець, Львів, від Еліяшевська Софії.

3482. Копельман-Северак Марії Веняміновна від Якубовська Віри.

3484. Даниляк Івана з села Дашниця, Ясло, від Даниляк Василя.

3485. Семенів Івана з с. Братишів, Товмач, від Семенів Дмитра.

3489. Романчак Ґреґора з с. Граб, Ясло, від Романчак Розалії.

3490. Ґіба Володимира від Ґіба Сепана.

3491. Шидловська з с. Білий Камінь, Золочів, від Чарнецький Петра.

3492. Татарів Юрія з Суботова від Єнгель Неоніли.

Посипанко Гузі з Береста від Посипанко Наді.

3493. Кондратюк Марії Купріянова з Волині від Кондратюк Евгена.

3494. Жовнірчук Василя від Пелех Томи з с. Вирів, Камінка Струмилова.

3495. Шимчишин Катерини від Грищук Володимира.

3496. Угрин Евгенії і Зеновії від Мінчак Осипи (Бориславська).

3497. Грес Микити з с. Новий Буг, Миколаїв, Баран Павла від Гавриш-Федченко Федора.

3498. Панко Осипа з с. Токарні, Сянік, від Шпинда Михайла.

3499. Поточняк Анни з с. Теплиці, Ярослав, від Передун-Нікильська Анни.

По інформації писати до:

**United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.**

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 9. листопаду, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. На цих зборах мають бути приявними тсі членц відділу та вирівнати залеглі і біжучу вкладки. — М. Близнак, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. листопаду, в 2. годині пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Пригадуємо членам, щоби старалися платити на час свої вкладки. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 10. листопаду. Просимо інтересеваних членів прийти, полагодимо всі біжучі справи і впишемо нових членів. Також приймаємо жертви на „Свободу" і на скитальців. — М. Дубас, пр.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкць, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. листопаду, в галі церковній, в год. 4:30 попол. Просимо членкць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до полагодження. Буде вибір кандидатів на уряд на 1947 рік.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 10. листопаду, в 1. годині пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — М. Паранич, секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Відділ 268 повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 9. падолисту, на котрих буде організатор А. Маланчук. Просимо всіх членів прийти на ці збори, що відбудуться в домі Укр. Горожан на Веклінг, в годині 7. ввечір. — Уряд.

ЙОНГСТАВН, О. — Збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, відбудуться в неділю, 10. листопаду, в годині 2. пополудні, в гали церковній, 526 Райен Еве. Просимо всіх членів і членкць конечно прийти, бо маемо багато справ до рішення. Також просимо тих членів, що читають часопис „Свободу", а ще не зложили своєї жертви на пресовий фонд „Свободи", нехай зложуть чи скорше на руки секретаря, а я вишлю всі разом. — За Уряд: Н. Венгжин, предс.; М. Мушинський, кас.; І. Павловський, секр.

ПОШУКУЮТЬ

МАРІЯ ДАНИЛІВ пошукує **СЕМЕОНА ПОДЛУЖЕВИЧ,** має лист від його сина з краю. Нехай напише або зголоситься на адресу: 217-20
MARIA DANYLIW
123 Baltimore St., Hartford, Conn.

ХАЦЬ ІВАН, син Николая, зі Старої Ропи, Стара Сіль, повіт Старий Самбір, находиться сейчас у Австрії, пошукує свого стрийка **ВАСИЛЯ ХАЦЬ, і ХОМУ МИХАЙЛА** з цеї самої місцевости. В дуже важній справі голоситись на адресу: **CHAC JOHANN, Friedburg-Leugau, Schneegactern 36, Ober Osterreich.**

ГРИГОРІЙ І ВАСИЛЬ ЛУЧКІВ (батько і син) зі с. Дрогомирчани, сейчас на вигнанню в Німеччині, пошукують за своїми кревними і краянами із сіл **Дрогомирчани, Кречівці і Опришівці,** пов. Станиславів, а головно **Іван і Григорій Дівнич** та родини **Гробильний.** У важній справі прошу писати до: **HRYHORIJ LUCZKIW, 13 A, Forchheim-Markville, Post: Sulzkirchen, opf., UNRRA Team 56, NeyMarkt, opf. U. S. A. Zone, Germany.**

ТАРЗАН, ч. 1479. У страшній небезпеці.

Коли холодна вода привела до життя малпочоловіка, він сягнув по свій ніж... одначе ніж щез.

Інстинктовно затримав Тарзан віддих і обняв могутніми ногами пень дерева...

а запустивши свої насталені пальці у мягке дерево, він спромігся за напруженням усіх своїх сил викарабкатися на верх пня.

Тепер знову ґудз мотузка опинився на споді. Коли ж мотузок почав глодати тіло Тарзана, він зрозумів, що йому не вдасться досягти ґудза.